

avant...!

Figueras 16 desembre 1931 - n.º 7 **periòdic d'esquerra** redac. mural·la, 17, 3.ª, 2.ª

a tots i a cadascú, segons la seva capacitat i el seu esforç físic

Aquesta fórmula de convivència entre els homes que hauriem d'anomenar *Fórmula Fermí Galan*, perquè fou precisament aquest immortal heroi qui va compondre-la després de molts assaigs en el seu laboratori ideològic, ha restat oculta als ulls del poble per creure's un laxant massa expeditiu.

Aquell inquiet super-home no va acontentar-se de seguir el camí assenyalat per l'acumulació d'experiències i d'estudis que ofereixen els treballs deixats pels millors pensadors universals, dels quals es sostrauen els idearis bàsics que guien les actuacions dels homes agrupats en partits polítics. Ell convençut de la relativitat de la veritat, va sentir la necessitat de la superació, o, si més no, de donar el fruit madur del seu intel·lecte pregonament abonat amb l'estudi de les modalitats alliberadores conegudes en els nostres temps.

Després d'un feixuc treball va lograr de limitar-se una fita inicial vers la qual orientava els pensaments i les recerques, fent-ne el motiu de la seva vida exemplar.

Estudiant la complexitat de les imperfeccions més malèvoles que pesaven sobre el poble del seus somnis i de la humanitat entera, aquest sentiment pel qual no tingué ni un moment de vacil·lació per rendir-li el més gran tribut que pot oferir un home, bo i fressant els camins que havien de conduir-hi, va gravar en la fita la seva fórmula: *a tots i a cadascú, segons la seva capacitat i el seu esforç físic*.

Un d'aquests dies s'ha acomplert el primer aniversari d'aquella irreparable injustícia comesa a aquells dos homes que romanen en l'eternitat. Tots els éssers conscients que segueixen el ritme de les terres ibèriques rendiran tribut a la memòria d'aquests cors sagrats, la flamarada dels quals prengué proporcions tan enormes, que féu cendres d'un passat ignominiós i vil i de una història de crims i vexacions.

Els que han freturat per conèixer els detalls d'aquella gesta inesborrable, però que no han procurat conèixer l'ànima d'aquell ésser de força atractiva incommensurable, després d'aquests dies de sentimental record, seguiran tractant d'edificar la seva individualitat damunt d'ideals insòlits, que algú ha tingut cura d'adaptar-los a les seves poques possibilitats de sacrifici.

Pels altres que apajaguen la seva set insaciabile en les fonts de l'esperit dels homes, la fórmula de Galan, l'inscripció que ell sabé fer en la primera fita de redempció de la seva estimada Humanitat, restarà gravada en la seva ment i cada acció que irradiï s'hi veurà l'empremta d'aquest mots senzills, justos i plens de vida:

A tots i a cadascú, segons la seva capacitat i el seu esforç físic.

J. V. CAMPS.

full quinzenal

el divorci...

Aquesta broma pesada que hem fet els republicans als catòlics "barracolèrics" va començar rient, per creure's un impossible, i amb la rialla als llavis, encara, ja és una realitat.

El divorci instaurat al nostre país està reglamentat per un nombre crescut de regles. El nostre parer no és aquest; amb un senzill registre, les signatures i els comprovants corresponents, creiem que ja ni hauria suficient per alliberar jurídicament un ésser d'un altre.

Els que ja han tingut ocasió d'experimentar la falsetat, de l'assegurança de la felicitat en el matrimoni seguint els mandats de les encíclicues papals, ara tindran l'oportunitat d'endagar la seva vida al camí que els dicta la consciència.

Hi han mantes monstruositats comeses amb l'avinentsa del matrimoni indissoluble, pel guariment de les quals encara pot arribar-s'hi a temps i reconquerir la llibertat perduda per sentència de divorci, això si els interessats no han esgotat la vida forjant el seu esperit a contracor.

Malgrat pesi als exasperats catòlics contradients, ara un, ara l'altre, anirem desferrant els tentacles amb els quals controlaven el nostre viure.

SALIN.

una xiulada

Fa uns quants dies, en un míting que donava al Poble Nou, l'Esquerra Catalana, amb la presència del President Macià, els anarquistes militants de la C. N. T., van promoure un gran avalot.

Es de doldre que en la classe obrera pugui barrejar-s'hi gent tan irresponsable. Caldria fer un sanejament en els Sindicats; això beneficiaria al treballador que es guanya la vida honradament, que és el que confia amb millorar-se intel·lectualment per tal d'alliberar-se de l'jou que l'aclapara.

Macià va ésser xiulat ens diu la premsa, aquella premsa que recull les paraules d'aquest home per fer-ne, altra volta, una arma contra l'Estatut; aquella premsa que sempre està amatent a sembrar la discòrdia, a esfondrar el prestigi dels homes que pensen amb el cap i actuen a impuls del cor.

Macià, home bondadós, es amic dels humils. En l'esmentat acte, va dir: Tots els homes d'esquerra de Catalunya, esperem impacients, que ens sigui lliurat l'Estatut, perquè entre altres coses, reivindicarà a l'obrèr. D'aquestes manifestacions, la premsa conservadora, se'n queixa, és punyent per ells, que l'Estatut no sigui una nova plaga pel proletariat, i que en contra, pugui ésser-ne l'estre alliberador.

Diuen: ¿l'Estatut no ha d'ésser per tots els catalans? ¿no han votat tots els estaments? Nosaltres diem: que l'Estatut ha d'ésser una nova llei per aclaparar, encara més, als que passen fam i fred? ¿no recordeu les promeses fèies al poble, en els mítings electorals?

Doncs, perquè us esvaren les paraules del cabdill. ¿On seria el desig de confraternització si no existissin homes sincers, que sense màcula d'especulació material, ajunten el seu esforç amb els que sofreixen, per a remeiar la gran injustícia social?

De la sinceritat de l'Avi, sols podien aprofitar-se'n els despitats que freturen per desprestigiar-lo; no veuen pobres orbs, que a Macià no poden arribar-li insídies, ni calumnies vils. Macià és una personalitat, amb dos càrrecs rellevants, President de la Generalitat i President de l'Esquerra Catalana, compatibles l'un amb l'altre. Pel seu diàfan històrial, el

poble va conferir-li la màxima representació; per la seva liberal ideologia els homes d'esquerra, el feren President.

A Poble Nou, va parlar-hi l'home d'esquerra, que porta avant noble orientació, freturant aixecar la pesada llosa que orega la classe obrera, apallisada sempre, vexada i perseguida en tots els règims, impossibilitada d'aixecar la testa, puix damunt d'ells hi penja el fuet de l'amo.

Macià, home generós, i comprensiu, vol fer que l'Estatut de tots els catalans, sigui la solució d'aquest dolorós problema. I amb això no vol pas dir, que es dongui als obrers la direcció de Catalunya.

Les manifestacions que fant els diaris conservadors, són motivades per la por que comença a envair-los. Que restin tranquils. El proletariat no reuneix les condicions indispensables per posar-se davant d'un moviment revolucionari, avui encara es carn de canó.

L'obrèr té un problema importantíssim a resoldre: la cultura. Quan aqzsta imperi, quan les universitats s'obrin per la classe humil, llavors l'igualació d'estudis nivellarà els homes i per aquest mitjà assolirem que el proletariat s'adongui de la necessitat que té de fer un front únic, deixant de banda petits matisos ideològics i portar endavant la revolució que la democràcia burgesa ens ha estafat actualment.

JOAN CARRERES I SALLERES

Per manament del General de Divisió de Catalunya, ha estat destituït del càrrec de Director de l'escola preparatoria de quotes de la nostra Ciutat, el nostre company i ferm republicà d'esquerra, capità retirat senyor Enric Medina.

Es el pagament que li dona la República pels llargs anys de sacrifici en pro del règim.

naixement

La llar del nostre company Jacint Bosc s'ha vist augmentada amb una xamosa nena.

Ensems que donem als novells pares la més sincera enhorabona, desitgem a la mare una ràpida convalecència.

actes d'ignes de lloança

El proppassat dilluns dia 14, 1.er aniversari de l'innoble afusellament dels herois Fermí Galan i Garcia Hernández, els veïns dels carrers de la nostra ciutat que porten els seus noms amb gest memoratiu tancaren les portes de llurs establiments durant una hora.

* * *

Amb la mateixa finalitat el propietari de la Sastreria «La Fama» digué a les seves operàries que podien mancar al treball durant la tarda d'aquella data de trista recordança.

els nostres cinemes

D'ençà que existeix el cinema sonor, ací Figueres, s'han vist ben poques estrenes importants. A que és degut? Que potser les cases productores no filmen tan bé com abans? Que potser la sonoritat dels films ha fet minvar llur interès?

No creiem que sigui degut a res d'això. Més aviat pensariem que la culpa prové de les persones que tenen cura d'enllestir els programes. Hem observat que hi ha cert interès en projectar-nos films parlats en espanyol. Naturalment que si estiguéssin bé no voldriem altre cosa, però fixem-nos que sempre apareixen els mateixos artistes, sempre sentim les mateixes veus (si és que se senten) i ço que és més encara, llurs arguments gairebé són iguals. Exemple: quantes pel·lícules hem tingut ocasió de veure, aquest any, amb un argument policíac, judicial o de revista? moltes!

Nosaltres no volem pas ésser exigents. No ens proposem pas iniciar una campanya. Però si,—tota vegada que paguem esplèndidament la nostra entrada,—preguem als nostres empresaris que tinguin més bona cura en fer la tria dels films i que de tant en tant facin el sacrifici d'oferir-nos algun plat fort i de fer alguna variació en els programes dominicals. Hi ha molta gent a Figueres que ja comença a estar cansada de veure filmar tanta insubstancialitat. Sovint, quan anem al cinema i seiem a la butaca que ens pertoca... ja ho sabem de sempre: contemplem una infinitat d'imatges que no ens deixen cap record, no ens fan oblidar cap inquietud, no ens promouen cap problema, no ens desperten cap passió, no ens evoquen cap esperança... sols aquella frivolidat tant ridícula.

obituario

miguel pérez del castillo, gran corazón, caballero sin tacha

En plena juventud ha muerto un buen republicano, un defensor entusiasta de la causa de la libertad y de la democracia.

Fatal enfermedad nos ha arrebatado un fervoroso adepto, que por pertenecer a una Institución, en la que ciertamente, no abundaban antes del 14 de abril los republicanos, era una garantia para nosotros.

Dias antes de proclamarse la República, llegaron a esta ciudad, confinados al Castillo de S. Fernando, cuatro de los condenados por la sublevación de Jaca.

Pérez del Castillo supo, en unión de otros varios, hacerles lo más agradable posible la estancia en la prisión a aquellos compañeros que si infringieron el Código de Justicia Militar, fué porque antes habian vulnerado todas las leyes y Códigos existentes, quienes tenian el deber de velar por ellas.

Periódicos, revistas, novelas, nada faltó a las cuatro víctimas del despotismo gubernamental, y de cuantos momentos disponia, los aprovechaba para entretenerles con su amena y culta charla, llegando a hacerse •sospechoso• a sus lefes, ya que lo •prudente• era mantenerse a •discreta distancia de los •feroces• revolucionarios.

Alguien, movido por la amistad, le advirtió que la asiduidad de sus

visitas daba pábulo a comentarios diversos que bien pudieran perjudicarle...  Tal era el ambiente que se vivia en el Ejército! Como de apestados habia que huir de los que caian víctimas de la feroz dictadura. La desconfianza entre unos y otros cundia extraordinariamente y osado era quien significarase.

Pérez del Castillo no di  importancia a las murmuraciones, despreci ndolas, pero cada vez más densa la atmósfera de las •hablillas cuarteras•, los mismos condenados le instaron a que se justificase ante el jefe principal, como así lo hizo, demostrándole que sólo a impulso de un deber de humanidad hacia el compañero caido en desgracia, eran debidas sus visitas y cuantas consideraciones tenia con ellos.

 Ha muerto un gran republicano! Los hombres de sentimiento y de corazón, deploran su pérdida con la misma intensidad que la de un ser querido, cuyo vacio es difícil de llenar.

E. MEDINA.

míting susp s per l'autoritat... a sollicitut del públic

El dissabte passat dia 12 s'intent  fer un acte de propaganda... socialista.

Als pocs moments d'haver començat l'acte, quan l'orador digué que parlava en nom de la classe treballadora, uns quants obrers es sentiren ofesos i començaren a protestar. Tot seguit fou susp s l'act .

A cuitalcorrents hagueren de sortir per la porta falsa aquells senyorassos que es creien amb dret de parlar en nom de la classe treballadora sense saber que és ella l'indicada únicament per parlar en nom propi.

canvi d'impresos

A l'Ajuntament una m  vil vari  els impresos d'uns sobres. Aix  motiv  oficis quelcom violents d'Ajuntaments forans de Catalunya.

Caldria saber qui comet  aquesta baixesa. Tenim ent s que els impresos quan foren plens varen ésser lliurats a l'ordenança Albert i aquesi mirant l'adreça estampada al sobre anava posant a cada un l'impres corresponent; feta la feina l'Albert lliur  els sobres.

A qui? A on? Al lloc on devia efectuar-se la baixa maniobra. L'Ajuntament ha de posar-ho en clar, puix això demostra que a Casa la Vila hi ha enemics del règim, cal cercar-los.

acció clerical

Ens sembla molt bé que tothom tingui dret a professar una religió i que, fins i tot, hom dongui entrada a casa seva a un frare o una dotzena de frares, si és que no en té prou, però, almenys, que els capellans-catedr s no continuin donant classe en les aules dels centres docents d'un Estat que •no té religió oficial•. I que, ultra aix , succeixi el que s'esdevingué el dia 8 darrer a l'Institut d'aquesta Ciutat. Creiem que no pot consentir-se de cap manera.

Els estudiants catòlics no assistiren a llurs classes durant la •festivit • del dia 8, que la República, com faentes altres festes religioses, ha suprimit. Sabem que el digne i culte Director de l'Institut ha qualificat el fet de falta col ctiva i que està disposat a obrar amb tota energia si és repeteixen aquestes absències en bloc dels petits •cavernicoles•.

Però el que ben segur s'ignora  s que a més a més va tractar-se d'exercir coacció per tal que no assistis ningú a classe i tenim ent s, també, que alguns d'aquests marrecs soldadets de Crist Rei, ovacionen i victoregen constantment a moss n Burgas, al qual no li vindr  de nou, junt amb seus secuac s dels •Fossos•, aquestes explosions de fe.

Qu  es preté amb això? Atiar el fervor religiós d'aquells que influits per l'ambient •republican ssim• de Figueres, poden sense dubte oblidar pràctiques de la fe cristiana?

Que els republicans de Figueres, estil Carrasco Formiguera ho consentin, no ens be de nou, però els veritables republicans no poden tolerar-ho ni un moment més.

Restaurant Roig

RAMBLA, 15

TELÈFON; 8

FIGUERES

CUBERTS DES DE 4 PESSETES I A LA CARTA - ABONAMENTS I PENSIONS
RESERVATS - HABITACIONS AMB VISTES A LA RAMBLA

teatral

Empordà Federal té un redactor teatral que resulta d'una naturalitat tan aclaparada, que estem segurs que les seves facècies convençen a tothom qui té el plaer (?) de llegir les seves batalladores crítiques.

El cognom que porta, ja deixa entreveure que deu ésser alguna personalitat destacada i entesa en l'art de Talia; algun «savi» que necessita orientar l'opinió perquè vol educar-la i vol que tingui algun grau més de cultura, seguint els seus consells.

Però a nosaltres ens enfarfega aquesta manera de dir les coses de Fra Millà de la Cugulla; ens resulta empalagós això d'insistir tant perquè el públic acudeixi al teatre a acabar d'instruir-se, a ésser més apte. Molt bé que s'insinuï una vegada i que es digui una altra volta més clarament, però insistir tant, ens fa una mica de mal efecte. No serà que aquest redactor té quelcom a veure amb les *mongetes quotidianes* que al ludeix, encara que segons ell diu és sots per

fer bé a la companyia? No serà que també en gaudiex ell, encara que sois sigui indirectament, i això sigui la causa que el faci desveïllar tant?

Nosaltres no volem endinçar-nos a fer de crítics d'aquest art, reconeixem que no som els indicats per a fer-ho; a més, la companyia de N'Enriqueta Torres, que dirigeix En Salvador Sierra, es al nostre entendre, una companyia de vàlua, (no tampoc immillorable) composta per intel·ligents elements que fan que sigui una de les poques que ens honoren visitant-nos; però el que no ens sembla bé, és que amb la excusa de les qualitats de la companyia, un individu qualsevol es cregui amb el deure d'acusar al públic que no acudeix a les funcions que dona dita companyia al nostre Teatre Municipal. Per quina raó ha d'ésser una persona inculta aquell ciutadà que no acudeix a les esmentades funcions? Es que, per ventura, hom i ve obligat? És per aquest motiu que fa que la nostra dignitat, al no assemblem-nos bé això, ens mou a debatre els articles insulsos a que al capdavant es noten que són fets per algú

que participa dels guanys de la guixeta i cerca, en les resenyes, la manera de dir mal de la gent que no li dona benefici.

I ara que consti, per satisfacció del crític teatral d'*Empordà Federal*, que el que subscriu és un entusiasta del teatre, i hi acudeix assiduament, practicant així la cultura de la qual ell tant se'n vanagloria.

ROMEA

carlins

El dia 8 del mes en curs, a Barcelona els carlins atemptaren descaradament contra el règim.

Solament s'han efectuat dues detencions, quan, segons la premissa, en el balcó del cau carlí, sortiren molts individus vitorejant a Crist Rei i fent volejar una bandera monàrquica estandard dels catòlics *pur sang*.

Mentre els carlins s'esplaiaven en la terrassa del cau, la policia i la guàrdia d'assalt voltava l'edifici per protegir-los del poble.

En el carrer de Mercaders, no fa molt temps, sortiren del Sindicat de Construcció, llargues files de detinguts, alguns d'ells foren ametrallats com gossos rabiosos a poques passes de la delegació de policia.

Convé que la llei de la República sigui aplicada amb igualtat.

dia 20 desembre

grandiós esdeveniment

al cinema "el jardín"

x a r l o t

en el grandió film

las luces de la ciudad

in memoriam

**fermín galán
y garcía hernández**

¡Ha pasado un año de vuestro sacrificio! Magna empresa para mi humilde pluma, la de obligarle, en el primer aniversario de vuestra muerte heroica, a que evoque con las sublimes palabras que merecéis, toda la grandiosidad de vuestra gesta.

No bastaría con escoger lo más electo del léxico para cantaros con lírica arrebatadora, vuestra hazaña imperecedera.

Limitémonos a copiar las palabras del Capitán Vallés, defensor, en el Consejo Sumarísimo, que sin juzgarles, condenó a aquellos mártires del ideal

«Galán delante de la muerte representa una escena épica. Hace recordar el óleo del Museo de Arte Moderno dedicado por Gisbert a Torrijos y sus compañeros. Permanece en correcta formación militar; aguanta firme los impactos; se dobla ligeramente por la sangría en distinguida flexión de cintura adelante, como para ceder el paso a una dama; recobra, dueño de sí, la característica posición militar y cae como un gladiador. En el suelo no se descompone aquella admirable posición militar del soldado. En aquella cara no hay más signo de no vivir que los ojos cerrados. Aquel semblante sigue vivo, reflejando el alma de temple extraordinario que el cuerpo, aún al parecer alberga. Parece que no está muerto. Espectáculo terrible; pero único, grandioso. ¡Que lástima de hombre para orientado a otros rumbos! Digo que superhombre, porque los que saben morir así son algo más que hombres; son eso, superhombres».

Es que orientado a esos rumbos, como nuevo argonauta en pos de un ideal, abrazado a la bandera de «su credo», como dijo antes de morir, es como han de morir los héroes; de otra forma, no se concibe.

Sereno ante los jueces, les acusa de únicos traidores, impávido, ante la muerte no consiente ser vendido y anima a los soldados a que le apunten al pecho y rechaza los auxilios espirituales diciendo, que en un instante no iba a claudicar de los ideales de toda su vida.

Dos años antes de su heroica muerte recibió mi hijo una carta que publicaron varios periódicos—*El Heraldo de Madrid* entre ellos—de la que entresacamos algunos párrafos como homenaje a su memoria.

«¡Dinero! ¡Dinero!—ese es el grito de guerra moderno. Los unos por alcanzarlo, los otros por defenderlo, todos lo invocan. Esa exclamación es el poema dramático de la historia de nuestros días. La Humanidad no es más que el gran escenario donde se representan las grandes farsas, los grandes dramas, las grandes tragedias. La de hoy es esa. ¡Dinero! ¡Dinero! En unos hogares es motivo de alegría, de bienestar; en otros es motivo de tristeza, de inquietud. La gran comedia para unos, es derroche; para otros, es miseria.» ¡Terrible desigualdad en tan pujante civilización! «Hay que nivelar las cunas y los hogares»—dicen los soñadores. «Eso es imposible de lograr»—le responden los sensatos, concedores de la vida y sus flaquezas. ¿Pero como unirse a los sensatos, que en su sensatez sostienen, el goce de los menos a costa del bienestar y de la alegría de los demás? Los soñadores, aún hablando en sueños, dicen que el bienestar y la alegría de los más, es un derecho usurpado por el egoísmo y ambición de los menos. Dicen también que hay que derrumbar el tinglado de la gran farsa que actualmente se representa y substituirlo por otro donde todos seamos hermanos y todos tengamos dinero. Sueñan, es cierto, pero la razón está con ellos. ¿Porqué no hemos de ser todos hermanos? ¿Porqué no hemos de tener todos dinero?

Ya habrás empezado tus clases. No sé las enseñanzas que te dará tu maestro. Pero por encima de ellas, no te olvides nunca de esos sueños tan bonitos, que dicen que todos somos iguales, que todos somos hermanos, que todos tenemos derecho a vivir la vida en un plano de bienestar idéntico

Tú eres un niño, hoy. Un horizonte de medio siglo te protege. ¡Cuántas cosas puedes ver en ese tiempo! Los sueños que hoy son sueños, mañana, ese mañana tuyo tan dilatado y extenso, quizás ya no sean sueños y tú vivas sus realidades tan buenas. Las verás en la tranquilidad que habrá en los hogares, en que nadie gritará ¡Dinero! ¡Dinero! como gritan hoy: todos tendrán lo suficiente para vivir con holgura, a cubierto las necesidades. Entonces, los hombres se tratarán con

agrado, sin rivalidades ni enconos, y poco a poco, una vez que sean iguales las sumas y los hogares, empezarán, apenas sin darse cuenta, a estimarse, a ser hermanos. Y este final, tan noble y generoso, que persiguen los sueños de hoy, es la razón más poderosa y convincente para que seamos soñadores.

Aprende a soñar Rafaelito y desprecia a los sensatos. Soñar, es elevar la vida al ideal donde se hallan los que piensan. Y pensar, es vivir. Sueña y vivirás tu vida sin engaños ni ficciones frente a frente a ese porvenir tan bello y tan humano que muy bien puedes alcanzar».

Casi todos los pueblos de España han rendido tributo de admiración a los dos mártires; hoy pedimos nosotros, que de la hermosísima carta se editen miles de ejemplares para repartirlos a todas las Escuelas e Institutos, colocándolos en sitios visibles para que los niños lo lean y graben en su memoria y las próximas generaciones serán vivero de soñadores en vez de serlo, como hasta ahora, de sensatos o *senyors Esteves*.

¡Ha pasado un año de tu sacrificio inolvidable Galán! ¿Pero esta es la República que tu anhelas?... ¡Ha pasado un año!... qué breve el tiempo para recordarte día por día y qué largo en cambio, para que la suprema aspiración de tu ideal cristalice definitivamente.

ENRIQUE MEDINA.

Abans de decidir-se l'Ajuntament a fer la nova Casa comunal, que pensi en la necessitat que té la nostra Ciutat d'altres edificis: Escoles, Plaça Mercat, Peixateria.....

Cal que el diner del poble sigui esmerçat en profit propi. Aixecar sumptuosos edificis on poder enterrar-hi molts mils duros, no interessa.

Creiem que l'Ajuntament donaria un bell exemple de democràcia, pulsant al poble, per mitjà d'un plebiscit.

secularització de cementiris

L'Ajuntament de Barcelona el dia 28 del mes passat va acordar anar en corporació a la cerimònia d'enderrocament de les parets que separaven els cementiris catòlic i civil.

Què ha fet el nostre Ajuntament? Encara res. No es pas que esperem veure realitzar aquest acte solemnement, no; però al menys, ja que van adherir-se a la secularització, podien, almenys, haver traslladat els cadàvers de ninoxol i haver enderrocat la paret separadora amb tota reserva i calladament. I bé, què esperen ara? No ha surtit a la Gasete un decret autoritzant secularitzar els cementiris? Que potser esperen un altre decret que els obligui a la secularització, alliberant-se d'aquesta manera de certs compromisos personals amb la clerecia i reaccionaris que no més fan que dificultar la República? Creiem que ja seria ben bé hora que s'hagués fet quelcom o almenys manifestar al poble que és el que pensen fer.

quan fou mort...

El dia que, en el Teatre El Jardí, el poble xiulà a *Alberto de Quintana y de León*, aquest demanà silenci per a defensar-se.

Profanà estúpidament la creu que venera i quedà tan fresc. Però el públic no restà convençut, tan sols a l'escenari s'aixecaren dos o tres polítics (?) aplaudint sorollosament.

En l'acte hi havia en Lluís Companys, cap de la minoria catalana, el qual podia acreditar les afirmacions de Quintana, i silencià totalment l'incident.

En Quintana, per aclaparar els que avalotaren, acabà el seu parlament, dient: «I perquè ho sàpiguen els calumniadors de baixa estofa, estic totalment identificat amb l'article 24, podent constatar-ho en el diari de sessions on consta la meua adhesió».

A aquesta afirmació seva, pot contestar-se-li: ¿i si la votació hagués donat un resultat advers? Ningú pot negar que també podia adherir-se.

Un bon taller de calçat a mida
PALLAC GALAN, 2

per una cultura obrera

Són molts els joves obrers que quan arriben cap els vint anys se'ls desperta una inquietud que els incita a assolir certa cultura. Sovint una fam enciclopèdica fa que es llencin damunt qualsevol paper imprès. Després de llegir i més llegir s'adonen que no digereixen res del que han llegit. Ve un moment en què la reflexió els sobreposa i arriben a fer-se un mètode d'estudi, però amb les poques hores que els resten després del treball veuen que no podran donar l'abast a les seves aspiracions, i d'aquí neix una altra inquietud, més profunda encara.

No és pas que intentem orientar a les masses de la joventut obrera; no pretenim tampoc, endagar la cultura d'un home ni molt menys d'un poble, puix organitzar la cultura d'un home és organitzar-li la seva vida. Tanmateix aquesta responsabilitat no ens escau.

La lectura és utilíssima, i hom pot escollir-la. Però la cultura, la veritable cultura, cal cercar-la en altres fonts més llunyanes. Al capdamunt d'aquesta cultura hi ha el *si* o el *no* per mitjà del qual hom accepta o refusa la societat actual, tal com l'ha forjada el règim capitalista. Sense aquest *si* o aquest *no*, no pot haver-hi cultura.

El mitjà més excel·lent per iniciar aquesta cultura consisteix en fer un estudi seriós de la Història de la Humanitat. Diem història i amb això no volem pas dir que s'hagin de llegir aquelles històries que són una simple exposició de fets, que ens conten la vida de quatre reis, i ens recorden algunes batalles. Quan parlem d'història ens referim a aquelles obres que comencen explicant l'origen i evolució de la humanitat i de les civilitzacions, el perquè d'aquella invasió, els mòbils psicològics d'aquell poble, les causes i els afectes d'aquella altra

Tu, aficionat a la fotografia, escolta un consell!!

Vés a la Drogueria «El Siglo», Avinguda de la República, 17, Figueres, i demana un exemplar del **CONSEJERO FOTOGRAFICO**, valuós llibre dedicat a l'aficionat, que t'és ofert gratuïtament.

En ell hi trobaràs, una interessantíssima sèrie d'ensenyaments que doden esser-te de gran utilitat.

No dubtis un moment, vés a reclamar l'exemplar que tenen reservat per tu; sàpigues per endavant que presenta la màxima garantia: Te l'ofereix i l'avalua.

ZEISS IKON

revolució .. això és la veritable història

Encara són molts els que diuen que la història comença cada matí quan ens llevem. Aquest concepte tan simplista no pot acceptar-se de cap manera. La història temps ha que ha començat i encara continua. En ella es basa la nostra civilització. Ella crea l'experiència i quan aquesta experiència i la iniciativa de l'home s'equilibren és quan arriben a formar-nos aquell inici de cultura al qual tots aspirem i que ha de fer-nos decidir per aquell *si* o aquell *no* dels quals ja hem parlat

Aquesta història a què ens referim no cal que sigui escrita, precisament, per un adepte a l'escola materialista ni per un historiador burges, sòlsintessa que l'home que l'escrigui sigui un incansable investigador, un amant fervorós de la veritat, descarregat de tota mena de prejudicis tant nacionalistes com polítics. Es per això que podríem acabar dient, que no pot haver-hi materialisme històric, sense història; com tampoc hi ha lliurepensament sense pensament.

Tingueu compte que les últimes
novetats són sempre a

Calçats Pallac

**propera
conferència**

Organitzada pel Sindicat Obrer d'Oficis Varis, el proper divendres dia 18 a dos quarts de 10 del vespre, tindrà lloc, en el Teatre Municipal, una conferència pública, a càrrec de l'enginyer industrial i propagandista de la C. N. T. *Gabriel Renom Padreny*, el qual dissertarà sobre el tema: «Concordància lliibertària del tècnic amb el manual».

avant..!

el pròxim número sortirà el
dimecres, dia 30.

venda: llibreria batllosera.

Artis Gràfiques TRAYTER, Cervantes, 13, Figueres

Empordà Federal del 19 abril de 1930, deia:

UN SECRETARI EXEMPLAR -
«El tenim i no ens el mereixem, a Figueres. És del milloret que corre. Dilluns passat, amb motiu de discutir-se en el ple de l'Ajuntament si els empleats havien de treballar cinc o sis hores, o si s'havien de fer totes el matí o repartides equitativament entre matí i tarda, el senyor Secretari, talment com si es tractés d'un *espontáneo*, llegí, amb veu velada per l'emoció i amb el lloable propòsit de què els consellers - pobres homes! - no es fiquessin de peus a la galleda i no s'enredessin en coses que no entenen, una sèrie de *considerandos*, d'extremes i *derivandos* en virtut dels quals se'n despenia clarament que els empleats eren infrangibles, que tenien uns estatuts, i un reglament i uns drets i que, vaja! el millor, pel bé de tots, era callar i deixar que cada u sirgués pel seu cantó talment com si es tractés d'una casa sense amo o d'una barca sense timó.

Tot això, doncs, ho va dir - i encara ens quedem curts - el senyor Secretari. Va fer un vertader «alarde» d'home capacitat, que sap amparar els uns sense permetre que, per ignorància de la llei, cometin cap eizagaida als altres

Un dubte, però, ens ve turmentant

des de que varem sentir-lo en la sessió de referència. I ens diem: El senyor Nofre, que tan bé s'ha comportat avui, adduint dades i més dades, va trobar cap llei, cap extrem, cap apartat o cap *considerando* per a evitar que el senyors Carreres, Baró, Campà i tants d'altres i d'altres fossin despedits - com realment ho foren - de casa la ciutat d'una forma tan violent i tan inhumana? Va trobar-ne cap?

Això és el que no sabem i això és el que algun dia, si ho podem esbrinar - que podrem! - ho explicarem sense embuts, de faisó neta i clara».

* * *

Avui, igual que en plé règim dictatorial, el Nofre, que no és res més que un empleat municipal, que cobra del comú, com el *llasero*, segons rumors, continua essent amo i senyor del nostre Ajuntament, del qual en són majoria els homes de la F. R. S. de l'E i de la qual entitat n'és portant-veu *Empordà Federal*.

Els homes de la F. R. S. de l'E. tenen el deure de posar en clar l'actuació del Nofre, el qual en els comiats dels senyors Carreres, Baró, Campà i altres, va tenir-hi important paper; en lloc de buscar lleis per amparar-los, en trobà per atuir-los definitivament.

Hem de confiar que promptament es faci pública l'actuació del Nofre durant la Dictadura, i explicar-ho «sense embuts, de faisó neta i clara», costi el que costi i caigui qui caigui.

Xampany RIGOL

El preferit dels intel·ligents

Caves a Sant Sadurní d'Anoia

avant..!

ja tenim president
de la república

reforma, no. revolució!

La Revolució democràtica ens presentava quatre aspectes fonamentals com objectius a portar a cap:

1.er La destrucció total de la monarquia. - 2.^{on} Resolució del problema de la terra - 3.er Separació de l'Església de l'Estat - 4.^{art} Dret de les nacionalitats a l'autodeterminació

Què s'ha realitzat?

La monarquia no queda encara destruïda amb la desaparició del borbó, no queden pas destruïdes, ni de bon tros, les bases monàrquiques que el sostenien i encara aspiren a tornar-lo a sostenir. El rei no era res més que el cim d'una monstruosa muntanya. La monarquia la constituïa: l'Església, l'aristocràcia, els grans propietaris de la terra, les oligarquies financeres, la Banca, l'exèrcit, la guàrdia civil, la policia, la burocràcia i els prejudicis històrics...

Què s'ha destruït de tot això? Res. No hi ha hagut alteració veritable de cap mena. La monarquia té encara clavades les seves arrels en el cor d'Ibèria. La República, malauradament, s'aguanta sobre les bases monàrquiques; es serveix en realitat, de l'antiga organització monàrquica per a sostenir-se.

La burgesia no és capaç de destruir una monarquia milenària.

Què ha fet la República burgesa en pro dels agraris?

Ha anunciat un projecte de Reforma Agrària. I Reforma no és res més que l'antífes de Revolució. No és Reforma, sinó camins oberts a la Revolució el que ens manca ara. I la Reforma preté fer oposició a la Revolució.

A Ibèria li cal una Revolució Agrària talment com la de França a últims del segle XVIII, com la de Rússia a principis del nostre segle, que la remogui pels quatre costats i no deixi rastre ignominios del passat. Ja n'hi ha prou de latifundismes, i de «rabassa morta». Totes les supervivències feudals, han d'extirpar-se brutalment amb l'arada de la Revolució agrària. La terra pel que la treballa! Es a dir, nacionalització de la terra, i lliure dret d'usdefruit als qui la treballen. La Revolució agrària transformarà en poc temps totes les terres ibèriques.

S'acabarà l'atur forçós i amb això la fam crònica. El mercat interior creixerà i assolirà proporcions mai

vistes, i la indústria es desempellerà del seu raquitisme tradicional.

Però, cal repetir-ho: Revolució. No Reforma.

No obstant, la República s'esforça en apaivagar la revolució per tal de fer impossició de la Reforma.

L'ex-ministre de Governació del Govern Provisional, senyor Maura digué en un discurs que donà a Burgos, que el propietari cobrarà el 100 per 100 del valor de la terra, és a dir, que el camperol, el pagès, haurà de comprar la terra, - una terra la qual ell ha fecundat amb el seu treball - , amb la seva suor.

Pel que afecta al tercer aspecte de la Revolució democràtica hem pogut veure, suara, que no es complia actualment en la seva integritat. El deure d'un govern de la República, d'acord amb l'ideari que semblava l'havia de sostenir, era trencar de seguida els lligams de relació amb el Vaticà i imposar enèrgicament la separació de l'Església i de l'Estat.

Aquesta mesura de profilaxi - que en podríem dir - havia d'anar seguida de l'expropiació de tots els béns de l'Església i de la dissolució de les ordres religioses.

I bé, com ho ha adobat el govern? Ha deixat que l'Església pogués conspirar impunement contra el règim republicà. Les ordres religioses han continuat, com abans, a dedicar-se a l'ensenyament. Els jesuïtes han emigrat una part importantíssima de llur capital i per tal de fer encara més pes, ha estat en constant relació amb el nunci per a poder arribar a un acord: A una separació de l'Església i de l'Estat, si, però, ... - ara vé el bo - durant dos anys l'Estat seguirà (?) mantenint l'Església.

Un altre obstacle, doncs, per al reeiximent de la Revolució Democràtica.

Catalunya en proclamar la República Catalana, donà el toc a la lluita que determinà i precipità la caiguda de la monarquia. Catalunya conquisava el dret a governar-se lliurement. No obstant, la burgesia pan-espanyola, al cap de tres dies, va sostreure a Catalunya llur condició de República. La promesa de l'Estatut fou, però, el pagament que hom li va fer.

A totes les terres d'Ibèria es va manifestant el divorci històric entre

la Nació i l'Estat. En llur base, hi ha una forta rebel·lió contra l'Estat unitari, opressor. Tanmateix, però, la burgesia, i amb ella, la social-democràcia, s'oposen, no tan sols al reconeixement del dret nacional a la separació, sinó àdhuc a l'estructuració federal.

I, ara, podem dir, amb més raó encara en aquest punt, que la burgesia procura entrebancar, tant com pot, la veritable revolució democràtica.

I és, precisament, en aquests moments, que ve bé d'establir un paral·lelisme ben delimitat, amb el poble rus, talment com ens exposà d'una faiso clara i detallada el valent escriptor i militant de l'O. C. E. Andreu Nin, en la seva magistral conferència: «L'experiència de la revolució russa». Es a dir - com digué Nin - el cas nostre és - podem gairebé dir-ho sense pecar d'exagerats - el mateix de la Rússia de l'any 1917. El govern de Kerensky aturà tant com va poder la Revolució democràtica. Foren els bolxevics, el novembre del 1917, els que en fer la presa del poder, portaren a cap la veritable Revolució democràtica. Van destruir, sense miraments de cap mena, l'organització del vell i despòtic règim tsarista, donaren sense escrúpols la terra als que la treballaven, o sigui als camperols, la llibertat a les nacionalitats i donaren un cop mortal a l'Església ortodoxa. Va durar molt de temps que els bolxevics es lliuraven, a la Revolució democràtica, la qual la burgesia no havia volgut o no havia pogut realitzar. Ens sembla millor això últim.

La burgesia espanyola ha fallat ja tota condició revolucionària. És, més ben dit, el mur de contenció de la Revolució.

Què ha d'esdevenir, doncs? Això és el que el temps ens reserva.

Però cal que ens adonem perfectament d'això: La burgesia ha donat, abastament, la mesura de ço que ella volia.

Elavors, caldrà confiar en la classe treballadora la qual ha d'assolir el poder i portar a terme la Revolució democràtica, en estat inicial des de fa uns set mesos, per tal de deixar ben encaminada la Revolució social.

Jówsky.